

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 01 473 55 51
E: gp@zagovornik-rs.si

Dom starejših občanov Metlika
Gospa Ivica Lozar, direktorica
Mestni trg 16
8330 Metlika

Elektronska pošta: tajnistvo@dso-metlika.si

Številka: 0706-2/2026/1
Datum: 20. 2. 2026

Zadeva: **Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede dostopnosti stanovalcev Doma starejših občanov Metlika do informacij**

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) se je iz medijev seznanil, da v Domu starejših občanov Metlika (dom) stanovalci doma, ki bivajo na posebnem oddelku za osebe z demenco, že od konca januarja nimajo dostopa do televizije. Kot izhaja iz uradnega obvestila na spletni strani doma je »dosedanji operater prenehal z izvajanjem svojih storitev« in v enoti za demenco ne nudi več kabelske televizije.

Zagovornik na podlagi 21. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD) poziva Dom starejših občanov Metlika, da najde ustrežno in učinkovito rešitev in v najkrajšem možnem času zagotovi, da bodo imeli vsi stanovalci doma enak dostop do televizije, ne glede na uporabljeno tehnologijo.

Prosimo, da nas o rešitvi težave obvestite v osmih dneh od prejema tega priporočila.

S spoštovanjem,

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:
– naslovníku (po e-pošti),
– zbirka dok. gradiva.

V vednost:

- Predsednica Republike Slovenije, gp.uprs@predsednica-slo.si
- Vlada Republike Slovenije, gp.gs@gov.si
- Ministrstvo za solidarno prihodnost, gp.msp@gov.si
- Državni zbor Republike Slovenije, gp@dz-rs.si
- Državni svet Republike Slovenije, gp@ds-rs.si
- Varuh človekovih pravic, info@varuh-rs.si
- Društvo Spominčica, info@spomincica.si
- Društvo Srebrna nit, srebrna.nit@gmail.com
- Zveza društev upokojencev Slovenije, tajnistvo@zdus-zveza.si

Zagovornik na podlagi 21. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD) poziva Dom starejših občanov Metlika, da najde ustrezno in učinkovito rešitev in v najkrajšem možnem času zagotovi, da bodo imeli vsi stanovalci doma enak dostop do televizije, ne glede na uporabljeno tehnologijo.

Naloge in pristojnosti Zagovornika določa 21. člen **Zakona o varstva pred diskriminacijo** (ZVarD).¹ Med drugim Zagovornik skladno z 21. členom ZVarD spremlja splošno stanje v Republiki Sloveniji na področju varstva pred diskriminacijo in položaja oseb z določenimi osebnimi okoliščinami, svetuje ljudem in izdaja priporočila za odpravo ali preprečevanje diskriminacije ter spodbujanja enakih možnosti.

Starost in invalidnost sta skladno s 1. členom ZVarD varovan osebni okoliščin, zaradi katere je diskriminacija prepovedana. ZVarD varuje pred diskriminacijo tudi na podlagi drugih osebnih okoliščin, med katerimi je v dosednji praksi Zagovornik pripoznal tudi **kraj bivanja**.

Diskriminacija pomeni vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničenje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti.

ZVarD v 2. členu zavezuje državne organe, lokalne skupnosti, nosilce javnih pooblastil ter pravne in fizične osebe, ki morajo na vseh področjih oblastnega odločanja, delovanja v pravnem prometu in pri drugem svojem delovanju oziroma ravnanju v razmerju do tretjih oseb zagotavljati varstvo pred diskriminacijo oziroma enako obravnavanje vseh oseb, zlasti v zvezi z vzgojo in izobraževanjem. Enako velja v zvezi z dostopom do dobrin in storitev, vključno z informacijsko-komunikacijskimi, ki so na voljo javnosti.

Prepovedana je neposredna diskriminacija, prav tako pa posredna diskriminacija, ki obstaja, kadar je oseba z določeno osebno okoliščino bila, je ali bi lahko bila zaradi navidezno nevtralne določbe, merila ali prakse v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če ta določba, merilo ali praksa objektivno temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in nujno potrebna (t.i. test sorazmernosti).

Konvencija o pravicah invalidov zavezuje državo, da ljudem z invalidnostmi med drugim zagotavlja dostopnost informacij, vključno z informacijsko-komunikacijskimi vsebinami (9. člen).

Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI) določa, da pomeni diskriminacija zaradi invalidnosti (posredna ali neposredna) vsako razlikovanje, izključevanje ali omejevanje zaradi invalidnosti, katerega namen ali posledica je zmanjšanje ali izničenje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja vseh pravic in obveznosti na vseh ključnih področjih življenja.

ZIMI določa tudi, da diskriminacija zaradi invalidnosti »vključuje tudi onemogočanje sprotnega in enakovrednega dostopa do informacij, namenjenih javnosti.« (14. člen - dostop do obveščenosti).

¹ Uradni list RS, št. [33/16](#) in [21/18](#) – ZNOrg

Stanovalci domov za starejše, zlasti tisti z demenco, so posebej ranljiva skupina ljudi, tudi zato, ker živijo v (zaprti) instituciji. To med drugim pomeni, da je njihovo gibanje nadzorovano in omejeno. V konkretnem primeru Doma za starejše občane Metlika stanovalci doma, ki nimajo več dostopa do televizijskih vsebin, nimajo drugih, nadomestnih možnosti pridobivanja informacij, ali so jim te vsaj pomembne otežene. Znano je namreč, da je med starejšimi, zlasti pa med tistimi, ki imajo intelektualne oviranosti (demenca), veliko takih, ki ne zmorejo uporabljati digitalnih tehnologij (npr. pametnih telefonov) in imajo pogosto tudi težave z branjem in razumevanjem. Zato ni mogoče pričakovati, da bi si lahko stanovalci na oddelku za demenco lahko našli druge, nadomestne vire informacij. Neomejen dostop do informacij pa je ključni predpogoj za možnost uresničevanja več ustavno zagotovljenih pravic, kot so svoboda izražanja, volilna pravica in pravica do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev.